

Jazyk a styl odborných prací

1. Nepoužíváme cizí slova jen proto, že dobře znějí. Odbornosti tím nepomůžeme, spíš přidáváme práci čtenáři, místo abychom jej podporovali ve snaze porozumět nám. Volme srozumitelná slova v mateřštině, snažme se neodradit. Cizí slova používáme pouze v případech :
 - ustálené normy (kdy funguje jako termín, myslíme ale na to, jestli je čtenáři srozumitelný) (paradigma, organologická ikonografie...)
 - speciálního významu , který by se v češtině musel opisovat více slovy a složitěji (habitus....)
 - „ozvláštnění“ – chceme výpověď nějak zabarvit – naznačit nadhled nad vlastní hypotézou a ironický odstup od citovaného autora (zde i zastaralé výrazy jako kadlub, bibelot...)
 - „šoková funkce“ - na místech, kde tušíme ochabování čtenářovy pozornosti (slova jako prisma, diapazon....)
2. Neopakujeme slova – nenuďme čtenáře stejnými výrazy a využívejme bohatou slovní zásobu (platí zejména pro fádní sloveso být, dávejme pozor i na četnost slova „je“ v slovesech se sponou a slovesech trpného rodu – je uvedený, je citovaný, je uveden, je citován...)
3. Neopakujeme stejné syntaktické prostředky – všeobecně má každý student tendenci nadužívat přívlastkových souvětí, navíc s opakováním tytéž spojky „který“. Tendence je jasná – zhušťování výpovědi do menšího textu. Právě tato snaha ale v mnoha případech znesnadňuje čtenáři pochopení našich formulací a tím i problému, nemluvě o orientaci ve stavbě souvětí.
4. Nepoužívejme rozsáhlá souvětí - jsou nepřehledná, unavující a literárně nudná. Další osvědčený prostředek pro zvýraznění výpovědní hodnoty informace představuje zkrácení věty následující po souvětí.
5. Všimějme si, že stylistická návaznost vět odpovídá i návaznosti obsahové. (Tady pozor na pořadí slov ve větě – ať je patrná souvislost mezi sdělením 1.věty a navazující větou – čeština má možnost bohatého větného pořádku na rozdíl třeba od němčiny...) Docilme jednotného proudu myšlenek, aby se nám stylisticky nezadrhl v momentě, kdy chceme podat nejpregnantnější důkaz svého tvrzení.
6. Před psaním odborného textu si oživme pravopisná a gramatická pravidla, abychom zbytečně neshodili jeho úroveň.
7. Nepoužívejme květnatá spojení, působí zhoubně zvláště v kombinaci s cizími slovy. (*Výsostná metamorfóza hlubinných pocitů, totálních osobnostních postojů k univerzu prostřednictvím racionální konstrukce...* – jeden známý muzikolog o *Kunst der Fuge*)
8. V analýzách děl i skladatelů se vyvarujme očadlíkovským neduhům (Mirko Očadlík – Svět orchestru – hudební analýzu u něj supluje projekce jeho představ o hudebním obsahu skladby) - nepišme naše subjektivní dojmy a vyznání - objektivizujme náš jazyk – domnívám se na základě...., v těchto souvislostech můžeme vyvodit, že....
9. Na závěr jedna otázka – nemáte při čtení svého textu problémy s dechem? Pokud ano, zredukujte slova ve větách a věty v souvětích. Obecně lze říci, že věta, kterou proneseme nahlas na jeden dech, je únosná stylisticky i obsahově.